

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Van klimaatengagement naar Green Deal

Ivan De Boom
afdelingshoofd VIPA

GRO Harlem Brundtland
Brundlandt-rapport (1987)

Greta Thunberg (2015)
Skolstrejk för klimatet

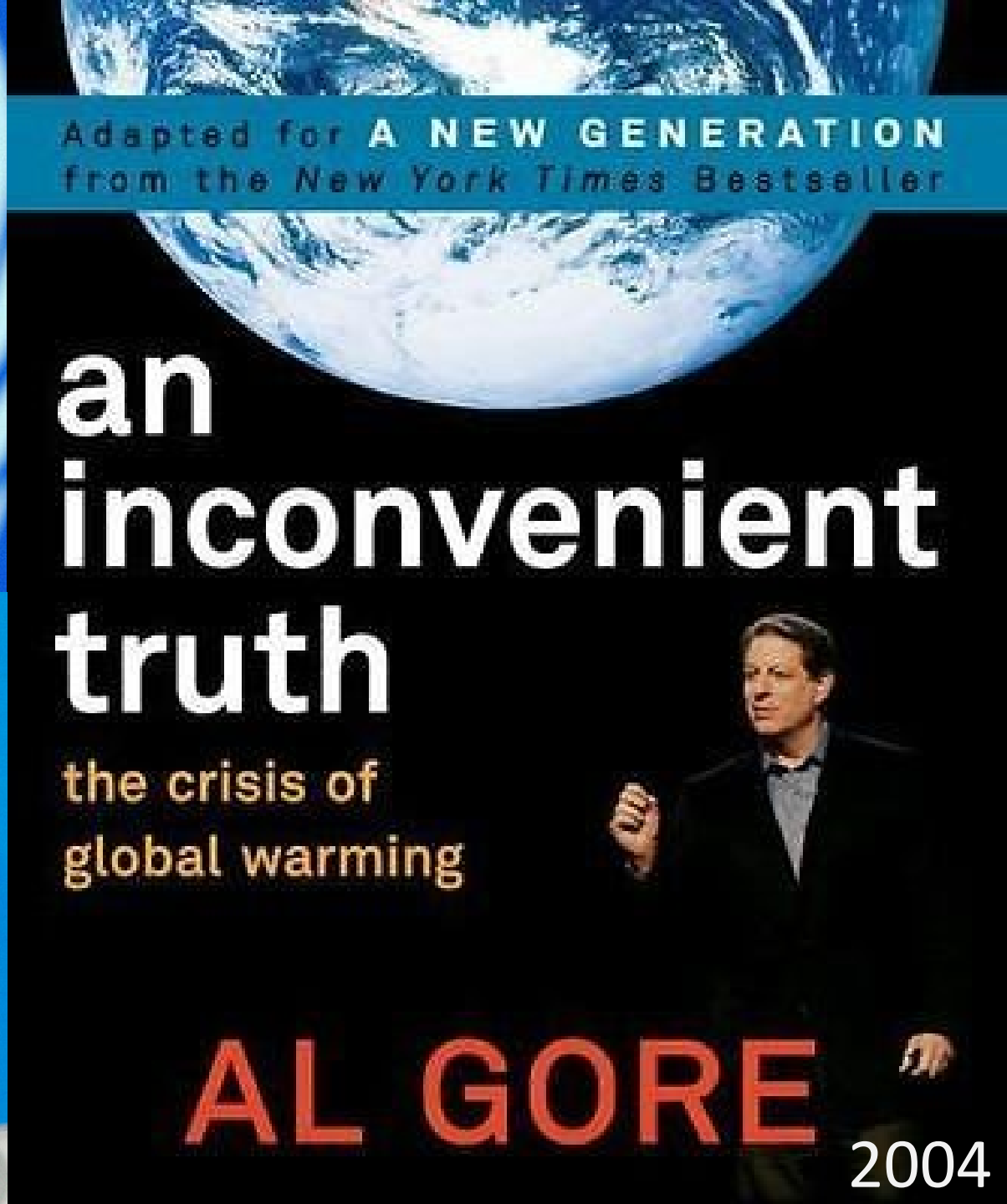
Adapted for **A NEW GENERATION**
from the New York Times Bestseller

an inconvenient truth

the crisis of
global warming

AL GORE

2004

Klimaat en gezondheid

GEZONDHEID

'Aanzienlijke oversterfte' door hete zomer van 2022

De Standaard 16/11

Volgens cijfers van gezondheidsinstituut Sciensano was het sterftecijfer in ons land in de zomermaanden 5,7 procent hoger dan verwacht. Het gaat om de hoogste oversterfte van de laatste twintig zomers.

These are the 10 biggest threats to global health in 2019
Based on rankings from the World Health Organization

1. Air pollution and climate change
2. Noncommunicable diseases
3. Global influenza pandemic
4. Fragile and vulnerable settings
5. Antimicrobial resistance
6. Ebola and other high-threat pathogens
7. Weak primary healthcare
8. Vaccine hesitancy
9. Dengue fever
10. HIV

Source: World Health Organization

Klimaat

KLIMAAT

Europa warmt twee keer sneller op dan rest van de wereld

2021 mag in België dan eerder als een nat jaar te boek staan, in Europa liet de opwarming zich voelen van Sicilië tot Groenland.

Tom Ysebaert

Donderdag 3 november 2022

De Standaard

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Klimaatengagements (2017)

➔ 12 januari 2017: ondertekening klimaatengagements

➔ Beleidsdomein WVG, 8 koepelorganisaties en VEB

Klimaatengagement: totaalaanpak

► Positionering 13 engagementen:

ENERGIE EFFICIENTIE

1. Jaarlijks % CO₂-reductie, 2030 27% PE
2. 2018 alle nieuwbouw BEN
3. Max. hernieuwbare energie + groene stroom aankoop

KLIMAATFONDS

4. Energiescan
5. EBM <= 5j uitgevoerd door sector
6. Ondersteuning EBM>5j

MONITORING

7. Ontwikkeling Tools
8. Sector deelt gegevens

SENSIBILISERING

9. Duurzaamheidsmedewerker
10. Steun voor sensibiliserende rol koepels
11. Klimaatthema op agenda mngt.
12. Actieve betrokkenheid van de sector

13. Actieplan duurzaam ondernemen

Klimaatfonds

Energiescan

**EBM $\leq$ 5j uitgevoerd
door sector**

Ondersteuning EBM $>$ 5j

Ondersteunend kader

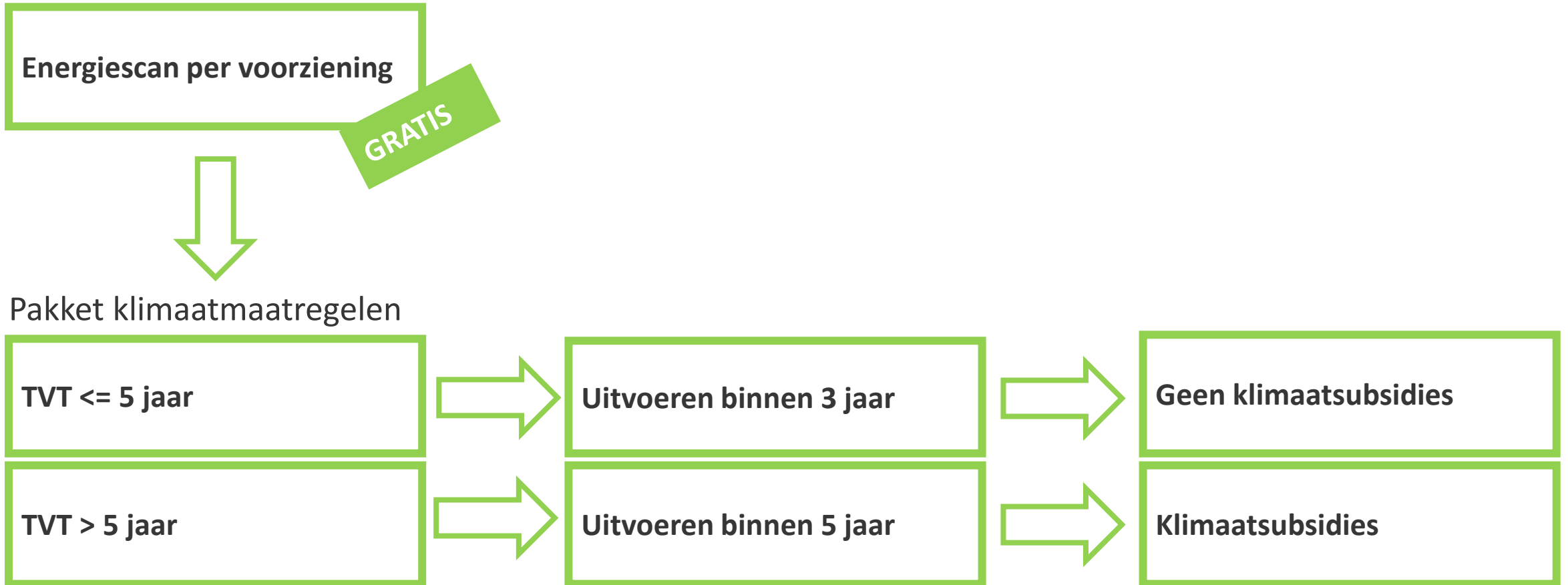
Op maat

Bewust investeren door onderbouwde voorbereiding

Maatregelen klimaatfonds

Klimaatsubsidies

Klimaatmaatregelen

- TVT > 5 jaar
- Uit te voeren binnen 5 j.
- Combineerbaar VIPA-subsidies

Modaliteiten

- Rechtspersoon erkend of voldoet aan wettelijke voorwaarden om zorg- en dienstverlening te organiseren = WVG-voorziening (ruimer dan VIPA-voorziening)
- Inschrijven op oproepmomenten (tot nu toe 9 oproepen) – via TERRA (digitaal platform van VEB)

Klimaatsubsidies

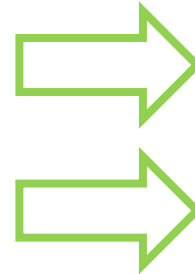
Klimaatmaatregelen

- TVT > 5 jaar
- Uit te voeren binnen 5 j.
- Combineerbaar VIPA-subsidies

Modaliteiten

- Rechtspersoon erkend of voldoet aan wettelijke voorwaarden om zorg- en dienstverlening te organiseren = WVG-voorziening (ruimer dan VIPA-voorziening)
- Inschrijven op oproepmomenten (tot nu toe 9 oproepen) – via TERRA (digitaal platform van VEB)

De-minimissteun

Tot 500.000 euro

- Betoelaging **60%** geraamde kostprijs (excl. BTW)
- Werken mogen gestart zijn (nadat de energiescan werd uitgevoerd)

Alternatief of combinatie

- Betoelaging **30, 40 of 50%** geraamde kostprijs (excl. BTW)
- Geen plafond totale subsidies
- Werken mogen **niet gestart** zijn

Vanaf 500.000 euro

Organisatie Gegevens

Algemene Informatie

Contacten

Koppelingen

Patrimonia

Sites

Energiedragers

Aanvragen

Energie Besparen

Energetisch Masterplan

Nulmeting

Energieprijzen

Rapporten

Dashboards

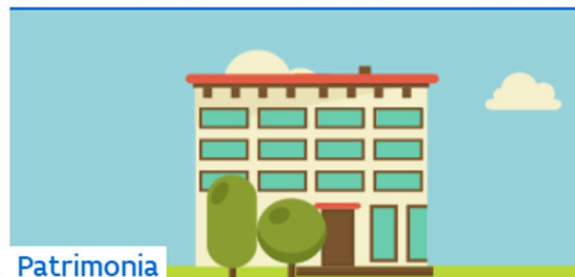
Welkom op de patrimonium- en energiedatabank Vlaanderen

Mijn organisatie

Bekijk en update de gegevens van uw organisatie, Vlaams Energiebedrijf. U kan hier ook uw energieverbruik opvolgen via het dashboard.

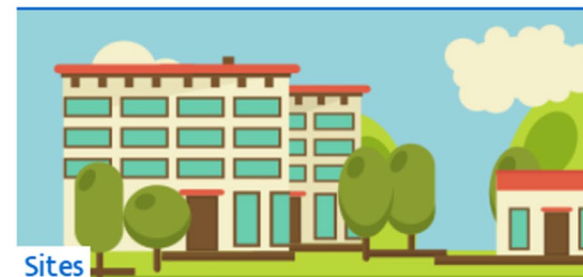
- > [Contactpersonen](#)
- > [Energiedashboard](#)
- > [Vlaams Energiebedrijf](#)

Patrimonia

Voeg gebouwen en infrastructuur toe aan uw organisatie en richt ze in met technische installaties of maatregelen.

- > [Tour & Taxis](#)
- > [Bekijk alle patrimonia](#)

Sites

Definieer of pas een site aan voor uw organisatie via deze module. Een site is een verzameling van gebouwen of infrastructuur.

- > [Bekijk alle sites](#)

- Terra | Overzicht maatregelen energiescan

Referentiecode	Naam ↓	Categorie	Energiebesparing	Energiebesparing (%)	Terugverdientijd	Investering	Gebouwen	Organisatie	Uitgevoerd	Acties
201892198	Aanpassing instellingen verwarmingsregeling	Regeltechn. verwarming	61488 kWh	3,93 %	0.1 jaar	200 €	Ruiselede hoofdgebouw			
201845158	Aanpassingen regeling ventilatie	Regeltechn. ventilatie	87250 kWh	6,03 %	- jaar	90 €	Gebouw P			
201831653	Comfort onthaal	Comfortverhoging	0 kWh	0,00 %	> 50 jaar	3500 €	Gebouw P			
201835677	Controle inregeling ventilatiedebieten	Regeltechn. ventilatie	0 kWh	0,00 %	> 50 jaar	1000 €	Gebouw P			
201885630	Controle regeling CV	Regeltechn. verwarming	73840 kWh	3,32 %	0.2 jaar	400 €	De Hutten			
201898525	Dakisolatie	Dakisolatie	150000 kWh	37,30 %	17.4 jaar	100000 €	Beernem leefgroepen 1-2			
201815012	Dakisolatie	Dakisolatie	80000 kWh	28,32 %	14.4 jaar	45000 €	Leefgroep M3/M4			
201870133	Dakisolatie	Dakisolatie	50000 kWh	4,51 %	16 jaar	30000 €	Beernem hoofdgebouw			
201854120	Dakisolatie	Dakisolatie	20000 kWh	22,62 %	4.9 jaar	3000 €	Ruiselede streekcentrum			

• Terra | Detail voorbeeld - technisch

Algemene informatie

Referentiecode
201815299

Categorie
Isoleren pompen/kranen/hydraulica

Levensduur investering (jaar)
20

Scopebepaling
Plaatsing van isolatie op alle niet-geïsoleerde delen (kranen, kleppen, afsluiters en pompen) in de stookplaats. Isolatietype: rotswol - Isolatiedikte: 40 mm. Bedrijfsuren: 3.650 uren. Delta T: 40 °C.

Beschrijving opportuniteit
In de stookplaats zijn de pompen, kranen en afsluiters niet geïsoleerd. Alle niet-geïsoleerde onderdelen dienen geïsoleerd te worden.

Bijkomende studie relevant?

Prioriteit
1 - Zeer hoog

Naam
Isolatie pompen en kranen

Specifieke parameters
We gaan uit van 100 te isoleren onderdelen (inschatting).

Uitgevoerd

Technische Haalbaarheid
★★★★★

• Terra | Detail voorbeeld - financieel

Berekeningen

Primaire energiebesparing

40000 kWh primair /jaar

Primaire Energiebesparing (%)

1,80 %

Terugverdientijd

4,80 jaar

Netto contante waarde (15j)

16537 €

Daling CO₂-uitstoot

7,29 ton/jaar

Jaarlijkse besparing op energie

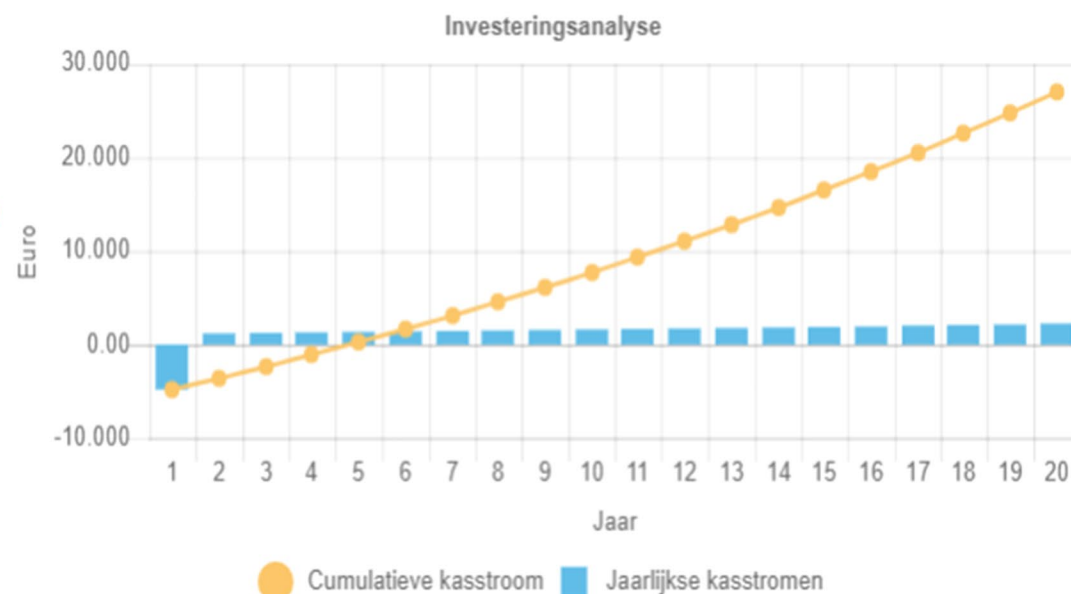
1168 €/jaar

Interne rendementsvoet (15j)

27,11 %

Investering

6000 €

[Bekijk meer grafieken.](#)

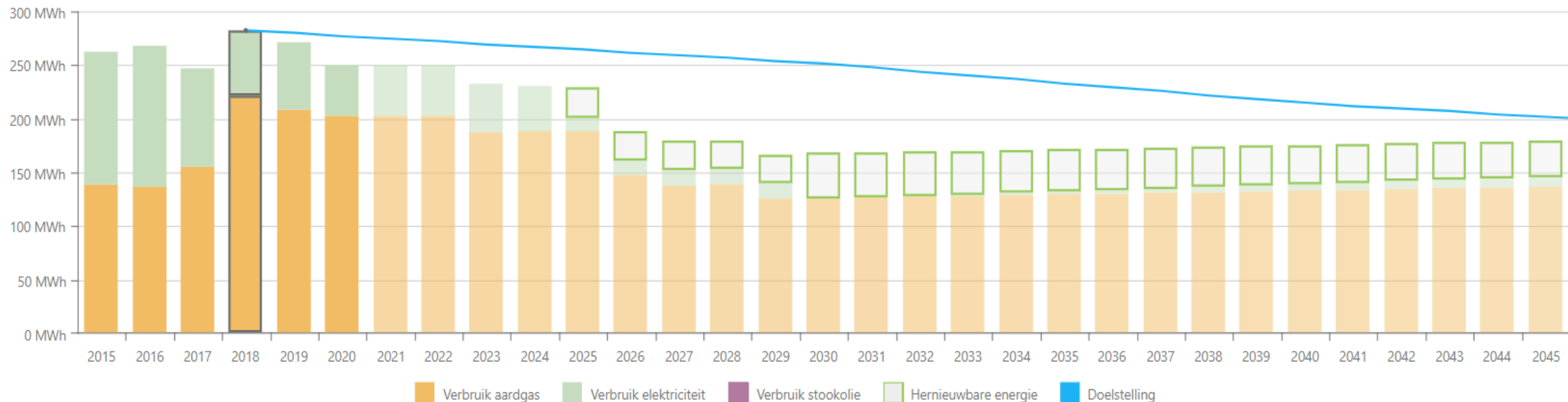
Alle berekeningen houden rekening met een jaarlijkse prijsstijging van energie en zijn inclusief premies. Alle kosten en besparingen zijn exclusief BTW.

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

• Terra | Detail voorbeeld Energetisch masterplan

Evolutieplan finale energie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
Hernieuwbaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28,4	28,04	27,69	27,34	26,98	42,22	41,68	41,12	40,58	40,02	39,48	38,92	38,38	37,83
Elektriciteit	124,02	131,1	91,08	60,49	62,64	47,01	47,01	47,01	44,35	42,61	12,72	13,17	13,63	14,08	14,54	0	0,04	0,7	1,35	2	2,65	3,3	3,95	4,6
Aardgas	138,53	137,09	155,47	221,78	208,17	202,76	202,76	202,76	187,85	188,1	188,36	147,62	138,12	138,7	125,43	126,12	126,81	127,51	128,2	128,9	129,59	130,28	130,98	131,67
Stookolie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doelstelling	0	0	0	282,28	279,69	277,1	274,52	271,93	269,34	266,75	264,17	261,58	258,99	256,4	253,81	251,23	247,56	243,89	240,22	236,55	232,88	229,21	225,54	221,87

Benchmark Gebouwen - 2020 - Scatter plot

Gebouwen

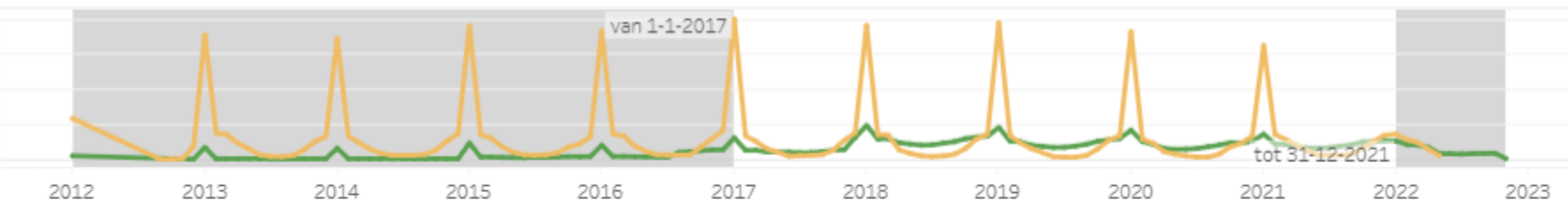
- G-0288-Sportcentrum Lagae
- G-0284-Sportcentrum Lange M
- G-0280-Sportcentrum Mimosa
- G-0236-Stadhuis Administrati
- G-0433-Muziekcentrum
- G-0230-Stadsschouwburg
- G-0731-Budascoop - Cinema
- G-0124-Tuighuizen Marke
- G-0143-Museum 1302
- G-0145-Texture
- G-0747-Bibliotheek Kortrijk
- G-0045-De Warande
- G-0235-Stadhuis Beleid
- G-0602-Groeningeheim
- G-0464-Koninklijke Academie
- G-0643-Depot 102

Richting

- Afname
- Bidirectioneel
- Inertie

Dag/Nacht

- Totale Uren
- Stille Uren (Nacht)
- Normale Uren (Dag)

Startdatum

1-1-2017

Einddatum

31-12-2021

Interval

Maand

Door het gekozen interval, worden enkel MMR & AMR energiedragers getoond.

Energiebron	Direction	Dag/Nacht	Aantal Gebouwen	Aantal EAN	Som verbruik (k..)	Gem verbruik (k..)	Min verbruik (k..)	Max verbruik (k..)
Aardgas	Afname	Totale Uren	20	22	45.345.202	755.753	133.891	1.771.933
Elektriciteit	Afname	Normale Uren (Dag)	40	50	19.047.127	317.452	111.167	563.419
		Stille Uren (Nacht)	40	50	31.193.397	519.890	164.505	793.097
		Totale Uren	4	4	151.992	2.714	0	11.329
	Injectie	Normale Uren (Dag)	1	1	-64.010	-1.067	-3.871	0
		Stille Uren (Nacht)	1	1	-45.232	-754	-2.375	0
	Productie	Normale Uren (Dag)	2	2	233.462	6.310	1.015	12.698

■ Aardgas ■ Elektriciteit

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Resultaten 2018-nu

Het klimaatengagement van WVG

In 2017 ondertekenden het beleidsdomein WVG, acht koepelorganisaties in de zorg en het Vlaams Energiebedrijf het klimaatengagement. Daarin engageren ze zich om energie te besparen, nieuwbouw bijna energieneutraal te maken en gratis energiescans aan te bieden aan zorgvoorzieningen.

Energiescans

14% van alle
voorzieningen

en **75%** van alle
ziekenhuizen
kregen reeds een
energiescan

Besparingsmaatregelen

17.048
besparingsmaatregelen
werden berekend

Top 3
aantal
berekende
maatregelen

Subsidies

Niet alle maatregelen komen in aanmerking: relighting, hernieuwbare energie, windmolens en WKK worden niet of slechts gedeeltelijk gesubsidieerd.

In 2022

11,7 miljoen
euro

klimaatsubsidies

De gemiddelde terugverdientijd van de investeringen mét subsidie vermindert van 16 naar 9 jaar.

In 2020 was dit nog van 15 naar 7,5 jaar. De verschuiving is te verklaren door uitgebreide dossiers in 2021 met een onbeperkt subsidiebedrag per organisatie, maar die slechts voor 30 % gesubsidieerd worden.

Investering en CO₂-besparing

Top 3
grootste
bespaarders

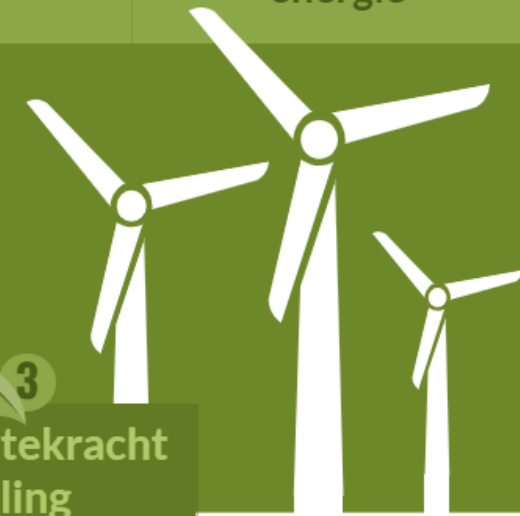
1
Windmolens
265 ton/jaar
1.243.454 euro

2
**Centraliseren
verwarming**

62 ton/jaar
326.288 euro

3
**Warmtekracht
koppeling**

41 ton/jaar
131.577 euro

gem. CO₂-besparing
gem. investeringskost

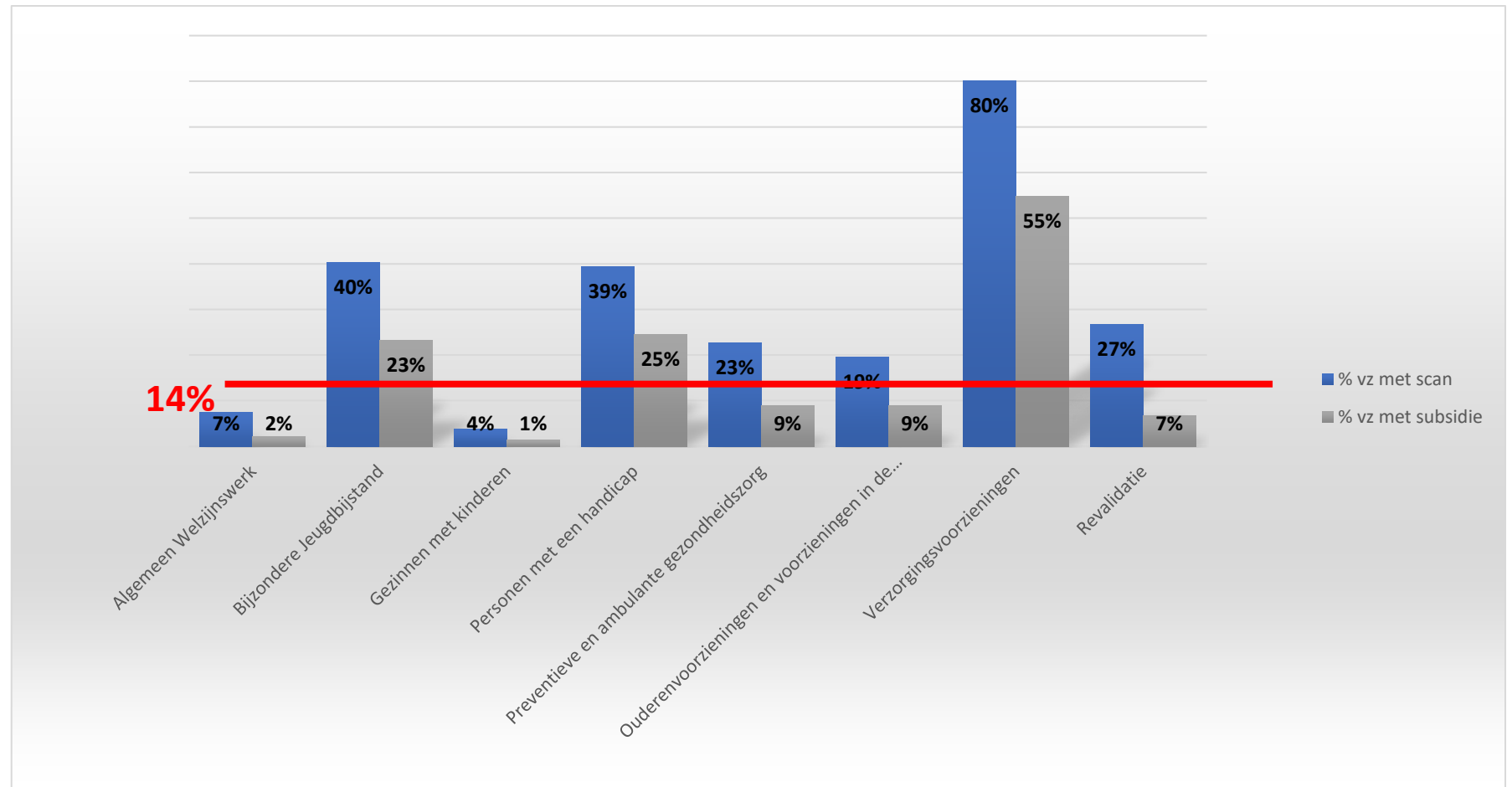
55,3 miljoen euro
(2018-2022)

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Resultaten 2018-nu

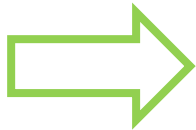
Actieplan Duurzaam Ondernemen ('Klimaatvisieplan')

Het 'Actieplan Duurzaam Ondernemen' geeft aan:

- welke impact een voorziening vandaag heeft op het klimaat?
- welke stappen ze kan zetten om deze impact te verlagen?

Duurzaamheidsmedewerker

- Projectmanagement
- Rapporteren
- Communicatie

- Geen subsidievoorwaarde
- Ondersteuning door meetinstrumenten
- Op organisatieniveau
- Dynamisch instrument
- Jaarlijkse evaluatie

Actieplan Duurzaam Ondernemen ('Klimaatvisieplan')

Het 'Actieplan Duurzaam Ondernemen' geeft aan:

- welke impact een voorziening vandaag heeft op het klimaat?
- welke stappen ze kan zetten om deze impact te verlagen?

TOOL 1

Klimaatvisieplan: focus op reductie van CO₂-emissies van de organisatie

- Verschillende thema's die eigen score krijgen (Energie en Water zwaarst)
- Elke voorziening vult zijn bestaande toestand in om dan maatregelen te nemen om CO₂-emissies te verlagen

TOOL 2

SUSTACARE:

- meerdere SDG-pijlers
- managementtool
- Vlaams (samenwerking MVO-Vlaanderen)

TOOL 3

ECG-matrix:

- meerdere SDG-pijlers
- mondiaal
- managementtool

3 gewesten

2004

2010

2017

2021

2023/2024

Oude VIPA
criteria
duurzaamheid

Update

Huidige VIPA
criteria
duurzaamheid
+ oplevering

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Positionering tools

	Gebouw	Gebouw en omgeving	Organisatie
Energie-efficiëntie	Energiescan		
Klimaatimpact			Klimaatvisieplan
Integrale duurzaamheid		GRO	ECG en SUSTACARE

Binnenkort

Energietoelage

Energieleningen

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

**Dank u voor uw
aandacht**